

Beslutningsforslag nr. B 135. Fremsat den 15. marts 1988 af Kirsten Lee (RV), Bernhard Baunsgaard (RV), Aase Olesen (RV) og Niels Helveg Petersen (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om revision af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn

Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte et sagkyndigt udvalg med det formål:

- at udarbejde forslag til revision af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn,
- at udarbejde forslag til nye regler om privat familiepleje.

Bemærkninger til forslaget

Det er vigtigt, at børn vokser op i et harmonisk hjem hos deres forældre. De fleste børn i Danmark vokser op under gode, betryggende forhold i familier med 2 forældre. De er velstimulerede, velpassede og glade.

Nogle børn vokser op under utilfredsstillende forhold i hjem, hvor deres fysiske og psykiske behov langtfra varetages på tilfredsstillende måde.

Hensigten med dette beslutningsforslag er, at det offentliges indsats over for det enkelte barn får en sammenhængende karakter, både når der er tale om forebyggende foranstaltninger, og når barnet fjernes fra hjemmet.

Bistandslovens bestemmelser vedrørende børn og unge indeholder uklarhed og trænger til en gennemgribende revision.

Det drejer sig om reglerne i kapitel 8 (særlige regler for børn og unge, §§ 32-36), kapitel 15 (døgnpleje, privat familiepleje, §§ 65-67) og kapitel 18 (hjælpeforanstaltninger uden samtykke, §§ 123-132).

Disse regler bringes typisk i anvendelse i tilspidse situationer, hvorfor det er af særlig betydning at undgå fortolkningstvivl. Uklarheder har bl.a. ført til, at diskussionen om de børn, der er anbragt uden for hjemmet, bliver skæv og forfejlet.

Der er ca. 1,2 millioner børn i Danmark under 18 år. I 1987 var ca. 560 børn fjernet fra hjemmet uden deres forældres samtykke. Desuden var ca. 4.000 børn anbragt uden for hjemmet med forældrenes samtykke, grundet utilfredsstillende forhold for barnet.

Pressen har beskæftiget sig meget med de ca. 16.000 børn, der er anbragt uden for hjemmet efter bistandslovens regler for børn og unge. Denne gruppe består af børn og unge op til 20 år. Langt den største del er anbragt med forældrenes samtykke. Disse børn og unge har ophold på f.eks. kostskoler, efterskoler (ca. 3.300), på eget værelse (ca. 1.000), i familiepleje (6.126), på døgninstitutioner for børn med vidtgående fysiske og psykiske handicap og på andre former for behandlingshjem (ca. 4.500), og også på f.eks. værksteds- eller produktionskollektiver (ca. 800).

Nogle børn er anbragt uden for hjemmet, fordi det er den mest hensigtsmæssige foranstaltning for både dem og deres forældre. Det gælder f.eks. børn på institutioner for svært fysisk og psykisk handicappede børn. Det bør understreges, at de allerfleste af disse børns forældre varetager deres ansvar for børnene på bedste vis.

Der er som anført yderst forskellige årsager til, at børn ikke opholder sig i deres eget hjem. Fælles for disse 16.000 børn er dog, at de er anbragt under de samme retsregler, men kun ca. 4.000 børn hører faktisk hjemme under disse regler. Lovgivningen er således med til at skabe uklarhed.

Hensigten med dette beslutningsforslag er at bringe det lovgivningsmæssige grundlag for det offentliges indsats i orden.

Grundsynspunktet er, at man skal styrke de ressourcer, som forældre har og gerne vil udnytte. Samtidig skal der tages hensyn til barnets retsstilling i alle tilfælde, hvor det offentlige finder anledning til at gribe ind.

Udvalget skal tage stilling til de problemer, der knytter sig til, at forældre f.eks. kan ombestemme sig efter 8 dage og uden videre hjemtage et barn, som netop er anbragt med forældrenes samtykke.

Udvalget må også overveje, med hvilke midler, man bedst sikrer, at myndighederne handler ud fra en samlet plan.

Har barnet ikke ret til en »fredsperiode« i sit liv? Det kunne f.eks. opnås, såfremt anbringelse med samtykke kunne ske for en vis mindsteperode ud fra den betragtning, at anbringelsen af hensyn til barnet bør have en vis varighed.

Mange børn anbringes i privat familiepleje. I mange tilfælde er dette en god og hensigtsmæssig løsning. Der knytter sig en række fortolkningsproblemer til de særlige regler om flytning og hjemtagelse af børn i privat familiepleje (§ 65, stk. 5 og § 124 i bistandsloven).

Børn i forskellige aldersgrupper kan ikke behandles ens. Der må foretages en vurdering, der respekterer de forskellige aldersgruppers problemer. Det bør således vurderes, i hvilken udstrækning større børn

kan inddrages i de beslutninger, der tages vedrørende deres liv.

En lille gruppe børn vanrøgtes f.eks. på grund af forældrenes alkoholmisbrug. Andre udsættes for svær, til tider livstruende vold i hjemmet. Udvalget skal tage stilling til, om det er rimeligt, at de sociale myndigheder under alle forhold har en forpligtelse til at arbejde for hjemgivelse. Burde forbindelsen mellem forældre og børn i nogle tilfælde eventuelt sikres på anden vis?

Det er forslagsstillernes opfattelse, at en revurdering af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn og unge opnås bedst ved nedsættelse af et sagkyndigt udvalg bestående af mennesker med speciel indsigt inden for områderne familieret og social ret samt børnepsykiatri og børnepsykologi.

Udvalget bør således bestå af bl.a. sagkyndige fra administrationen, domstole, børnepsykiatri og -psykologi.

Udvalget bør i sit arbejde inddrage det arbejde, der er foretaget i de øvrige nordiske lande.